

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

Pr. 13/26.01.21
CFR

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/a-8a1 din 10.02.2021

La nr. 13 din 26.01.2021

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.1435/2002 pentru compensarea diferenței de tarife la energia electrică și la gazele naturale utilizate de locuitorii unor localități din raioanele Dubăsari și Căușeni și ai satului Varnița din raionul Anenii Noi (art.1 după cuvântul „Varnița” se completează cu cuvântul „Gura Bâcului și Hîrbovăț”).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 2 (două) file.

Director

Ruslan FLOCEA

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	302
" 11 "	02 2021
Ora	

1000 1000 1000

1000 1000 1000
1000 1000 1000
1000 1000 1000
1000 1000 1000

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO21/7112 din 09.02.2021

la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.1435/2002 pentru compensarea diferenței de tarife la energia electrică și la gazele naturale utilizate de locuitorii unor localități din raioanele Dubăsari și Căușeni și ai satului Varnița din raionul Anenii Noi (art.1 după cuvântul „Varnița” se completează cu cuvântul „Gura Bâcului și Hîrbovăț”)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul, iar autor nemijlocit este Deputatul în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional "*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Anunțul cu privire la inițierea elaborării proiectului de decizie nu se regăsește pe pagina web a Parlamentului Republicii Moldova, ceea ce constituie o abatere de la prevederile legale cu privire la transparența procesului de elaborare a deciziilor, statuate la art.8 lit.a) din Legea nr.239 din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional.

Proiectul supus expertizei a fost plasat pe pagina web oficială a Parlamentului Republicii Moldova, cu anexarea notei informative, fiind asigurat accesul la proiectul prenotat al părților interesate pentru a putea prezenta sau expedia recomandări pe marginea proiectului.

Deși proiectul a fost elaborat cu abateri de la normele legale cu privire la transparența în procesul decizional, părțile interesate au avut acces la proiect și materialele aferente acestuia.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative, *„proiectul de lege are scopul de a îmbunătăți sistemul de securitate socială, prin compensarea diferenței de tarife la energia electrică și la gazele naturale cetățenilor Republicii Moldova, locuitori ai satelor Hîrbovăț și Gura Bîcului, raionul Anenii Noi - localități din zona de securitate”*. În notă se mai menționează că *„Prin prevederile proiectului se propune includerea localităților Hîrbovăț și Gura Bîcului din raionul Anenii Noi în calitate de beneficiari pentru compensarea diferenței de tarife la energia electrică și la gazele naturale utilizate, de rînd cu locuitorii din raioanele Dubăsari (satele Cocieri, Coșnița, Doroțcaia, Molovata Nouă și Pîrîta), Căușeni (satul Copanca) și ai satului Varnița din raionul Anenii Noi, care se află în condiții similare cu cei din satele vizate din zona de conflict”*.

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune modificarea Legii nr. 1435/2002 pentru compensarea diferenței de tarife la energia electrică și la gazele naturale utilizate de locuitorii unor localități din raioanele Dubăsari și Căușeni și ai satului Varnița din raionul Anenii Noi. Astfel, se propune completarea listei localităților, locuitorii cărora beneficiază compensații nominative în mărimea diferenței dintre tarifele la energia electrică și la gazele naturale aprobate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică și cele stabilite de administrația de la Tiraspol până la înlăturarea consecințelor conflictului transnistrean, cu două localități: Gura Bîcului și Hîrbovăț.

Prin urmare, se constată că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesul public manifestat prin asigurarea unei măsuri de securitate socială populației din satele Hîrbovăț și Gura Bîcului din raionul Anenii Noi, localități care se află în zona de securitate.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de *„nota informativă care cuprinde:*

a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;

b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;

c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației

naționale cu legislația Uniunii Europene;
d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;
f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare".

Nota informativă descrie condițiile care au impus elaborarea proiectului, finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări, redând în acest sens principalele prevederi ale proiectului, elementele noi și modul de încorporare a proiectului în cadrul normativ în vigoare.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară”.

Potrivit notei informative „Reieșind din datele demografice și de volumul energiei consumate, estimativ este necesar cca 2 milioane lei suplimentar pentru acoperirea compensațiilor destinate diferenței de tarife la energia electrică și la gazele naturale utilizate de locuitorii satelor Gura Bîcului și Hîrbovăț. Pentru realizarea noilor reglementări se propune prevederea mijloacelor financiare în bugetul de stat pentru anul 2021, prin modificări la partea de cheltuieli”.

Deși în notă sunt estimate cheltuielile necesare pentru implementarea proiectului și se menționează că Bugetul de stat pentru anul 2021 urmează a fi modificat în acest sens, totuși nota nu face referință dacă promovarea proiectului este corelată cu politicile statului în domeniul bugetar-fiscal. Astfel, potrivit art.131 alin.(4) din Constituție „Orice propunere legislativă sau amendament care atrage majorarea sau reducerea veniturilor bugetare sau împrumuturilor, precum și majorarea sau reducerea cheltuielilor bugetare pot fi adoptate numai după ce sunt acceptate de Guvern”. În acest sens, Curtea Constituțională în Hotărârea nr. 6 din 13.03.2014 a stabilit că „legiuitorul constituant a urmărit necesitatea obținerii acceptului obligatoriu al Guvernului în privința oricăror propuneri legislative sau amendamente care implică majorarea sau reducerea veniturilor, cheltuielilor sau împrumuturilor”.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul vizează activitatea autorităților publice locale ale satelor Gura Bîcului și Hîrbovăț din raionul Anenii Noi. În acest sens, potrivit art. 3 din Legea nr. 1435/2002 „Plata compensațiilor către beneficiari se va efectua prin intermediul bugetelor satelor (comunelor) respective din contul transferurilor cu destinație specială de la bugetul de stat”.

Prin urmare, autoritățile publice locale nominalizate vor aplica prevederile Legii nr. 1435/2002 în vederea implementării proiectului.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Prin proiect se propune modificarea Legii nr. 1435/2002 pentru compensarea diferenței de tarife la energia electrică și la gazele naturale utilizate de locuitorii unor localități din raioanele Dubăsari și Căușeni și ai satului Varnița din raionul Anenii Noi. Astfel, se propune completarea listei localităților, locuitorii cărora beneficiază compensații nominative în mărimea diferenței dintre tarifele la energia electrică și la gazele naturale aprobate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică și cele stabilite de administrația de la Tiraspol până la înlăturarea consecințelor conflictului transnistrean, cu două localități: Gura Bîcului și Hîrbovăț.

Deși în nota informativă sunt estimate cheltuielile necesare pentru implementarea proiectului și se menționează că Bugetul de stat pentru anul 2021 urmează a fi modificat în acest sens, totuși nota nu face referință dacă promovarea proiectului este corelată cu politicile statului în domeniul bugetar-fiscal, în condițiile în care acceptul Guvernului este obligatoriu pentru adoptarea proiectului.

În concluzie, deși proiectul în redacția parvenită la efectuarea expertizei anticorupție nu conține factori de risc care să genereze riscuri de corupție, totuși pentru promovarea argumentată a proiectului se recomandă completarea notei informative prin prisma analizei expuse în Raportul de expertiză anticorupție.

09.02.2021

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Ilie Creciun , Inspector principal

